

Herhangi bir yerin Dünya üzerinde bulunduğu alana coğrafi konum denir. Türkiye'nin matematiksel olarak konumu $36^\circ - 42^\circ$ kuzey paralelleri ile $26^\circ - 45^\circ$ doğu meridyenleridir.

1) Buna göre;

- I. Kuzey Yarım Küre'nin orta kuşağında yer alması
- II. Kuzeyden esen rüzgârların sıcaklığı azaltırken, güneyden esen rüzgârların artırması
- III. Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine yaklaştığı noktada yer alması
- IV. Akdeniz'in tuzluluk oranının, Karadeniz'den fazla olması
- V. Genç oluşumlu, yüksek ve engebeli bir ülke olması

özelliklerinden hangileri Türkiye'nin matematiksel konumunun sonuçlarından değildir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) II, IV ve V

Özel konum: Bir yerin kıtalara, denizlere, yer şekillerine, komşu ülkelere, önemli yollara, yer altı ve yer üstü kaynaklarına göre konumudur.

2) Bu bilgiler dikkate alındığında, aşağıda verilen özel konum şartlarından hangisinin sadece Türkiye'ye ait olduğu söylenebilir?

- A) Birinci dereceden deprem bölgesi olması
B) Önemli ticaret yolları üzerinde yer alması
C) Yer şekillerinin çeşitlilik göstermesi
D) Karadeniz'e kıyısı olması
E) İstanbul ve Çanakkale boğazlarına sahip olması

3) Türkiye sahip olduğu meridyenleri değiştirilmeden 30° daha kuzeyde bulunan bir ülke olsaydı aşağıdaki dış kuvvetlerden hangisinin, yer şekillerinin genel özelliklerini belirleyici etkisi daha fazla olurdu?

- A) Rüzgârlar B) Akarsular
C) Gel - git D) Buzullar
E) Dalga ve akıntıların

4) Yukarıdaki haritaya bakarak Türkiye'nin;

- I. Ortadoğu ve Hazar petrollerine yakın olması
- II. Yer şekillerinin engebeli ve dağlık olması
- III. Asya'yı Avrupa'ya bağlayan önemli yolların geçiş noktasında yer alması
- IV. Boğazlara sahip olması

özelliklerinden hangilerinin dünya üzerindeki önemini artırdığı söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) I, III ve IV E) II, III ve IV

5) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin özel konumunun sonuçlarından biri değildir?

- A) Doğusu ile batısı arasında sıcaklık farkı olması
B) Kuzey ve güneyinde dağların kıyı ile iç kesimler arası ulaşımı olumsuz etkilemesi
C) Donlu gün süresinin batıya gidildikçe azalması
D) Kuzeyinde akarsuların güneyden kuzeye akması
E) Deniz suyu sıcaklığının kuzey ve güneyinde farklı olması

6) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin mutlak konumu ile ilgilidir?

- A) Dağlarının güney yamaçlarının kuzey yamaçlarından daha sıcak olması
B) Doğal bitki örtüsü ve tarım ürünlerinin çeşitlilik göstermesi
C) Karadeniz kıyılarının boyuna kıyı tipi özelliği göstermesi
D) IV. jeolojik zaman başlarında Epirojenik hareketlerle ortalama yükseltisinin artması
E) Volkanik kökenli dağlarının İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde yaygın olması

7) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumunun sonucudur?

- A) Cephesel yağışların oluşması
- B) Yükseltinin fazla olduğu yerlerde buzul etkisinin görülmesi
- C) Dağların güney yamaçlarının kuzey yamaçlarından daha sıcak olması
- D) Güneyden esen rüzgârların sıcaklığı arttırması
- E) Akdeniz ikliminin etkisi altında kalması

8) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin göreceli konumunun ortaya çıkardığı sonuçlar arasında yer almaz?

- A) Kuzey - güney yönünde ulaşımın zor olması
- B) Kalıcı kar alt sınırının ülkenin kuzeyine doğru gidildikçe deniz seviyesine yaklaşması
- C) Dağların kıyı çizgisine paralel uzanması sonucu denizel etkinin alanının dar olması
- D) Tuz Gölü ve yakın çevresinde rüzgârların etkisinin görülmesi
- E) Kuzeyindeki dağların kıvrım, batısındaki dağların ise kırılmalarla oluşması

9) Türkiye'nin Orta kuşakta yer aldığını aşağıdakilerden hangisi kanıtlar?

- A) Doğu ile batısı arasında yerel saat farkının fazla olması
- B) Cephe yağışlarının görülmesi
- C) Gölge boyunun hiç sıfır olmaması
- D) Kıyılarında dalga aşındırma ve biriktirme şekillerinin görülmesi
- E) Gece ve gündüz süre farkının az olması

I. Asya, Avrupa ve Afrika'nın arasında yer alması

II. Orta Kuşak'ta yer alması

III. Ortalama yükseltisinin 1.132 m olması

IV. Gölge boyunun hiçbir zaman sıfır olmaması

10) Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin özel konumu ile ilgili değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

11) Türkiye kıyılarında buzulların etkili olamamasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi söz konusudur?

- A) Matematik konumunun
- B) Kıyı derinliğinin
- C) Dağların kıyı çizgisine paralel uzanmasının
- D) Yükseltinin fazla olmamasının
- E) Kıyı akıntılarının etkili olmasının

12) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin dönenceler dışında Kuzey Yarım Küre'de olduğunu kanıtlar?

- A) Haziran ayında yaz mevsimi yaşanırken hiç bir cismin gölgesinin sıfır olmaması
- B) Gelgit genliğinin az olması
- C) Dağlarının güney yamaçlarının bakı durumunda olması
- D) Kıyı ovalarının iç bölgelerdeki ovalarına oranla daha sık nüfuslanmış olması
- E) Akarsu ve sel erozyonunun fazla olması

Herhangi bir noktanın ekvatora ve Greenwich'e göre konumuna "**Mutlak Konum**" denir. Tarihsel süreçteki gelişmeler, mesafe, yön, ilişkiler, coğrafi unsurlar (yollar, denizler, önemli ülke ya da kuruluşlarla ilişki ve yakınlık vb.) gibi değişkenler açısından bir yerin başka bir yere göre konumu ise "**Göreceli Konum**" denir.

I. Türkiye'nin hem Avrupa hem de Asya kıtasında toprakları vardır.

II. Türkiye'de maki bitki örtüsünün güney ve batı bölgelerimizde yayılış alanı vardır.

III. Türkiye biyoçeşitliliğin fazla olduğu bir ülkedir.

IV. Cisimlerin gölge boyları yıl boyunca kuzeye düşer.

13) Buna göre, yukarıda Türkiye'nin mutlak ve göreceli konumlarıyla ilgili verilen bilgilerin doğru eşleştirilmiş şekli aşağıdakilerden hangisidir?

Mutlak Konum **Göreceli Konum**

A)	I - II	III - IV
B)	I - III	II - IV
C)	II - III	I - IV
D)	II - IV	I - III
E)	III - IV	I - II

